

»Čik«

»Čik« je kar preko noči dorasel v lepega, a zelo predrznega sračjaka, ki ga je moral gospod naddavkar včasih tudi malo našeškati po glavi, ako je bil le preveč hudoben. V stari košari že dolgo ni hotel več prebivati. Med dnevom je bil na hodniku, ponoči pa je spal v svoji kletki, ki jo je imel gospod naddavkar v svoji spalnici.

Ko je gospod naddavkar zjutraj odprl kletko, je zletel »Čik« najprej na omaro in se odtod razgledoval, kaj je novega po sobi. Ko se je gospod naddavkar bril, se je »Čik« iz bogve katerega vzroka vedno silno razsrdil nanj. Priletel je z omare gospodu naddavkarju na glavo in ga s kljunom pošteno obdelal in gospod je moral odložiti britev in spoditi nadležneža na hodnik, če je hotel imeti med britjem mir.

A tudi na hodniku je hotel biti »Čik« neomejeni gospodar položaja. Gorje »tigru«, ako se je prikazal, če je bil »Čik« slabe volje. Zapodil se mu je na hrbet, ga oključval, ga vlačil za rep in ubogi »tiger« je moral gledati, da čimpreje zbeži; kajti da bi vrnil nagajivi sraki milo za drago, na to še misliti ni bilo, ker je bil takoj tepen, ako sta gospodar in njegova hčerka le domnevala, da je »Čika« postrani pogledal.

Zato je bil »tiger« zelo užaljen in se je raje potepal po vaških skednjih in dvoriščih, si iskal tovarišije in plena drugod in prihajal domov samo, če mu je krulil želodec.

Saj še pri jedi ni imel miru če je bila sračja zgaga blizu. Mirno in nič huđega sluteč je jedel, ko je že priletel hudobec in mu odmikal skledo. Čim bi jo hotel braniti, bi bilo joj!

Zato je prihajal tudi v kuhinjo le še redkokdaj in se izogibal sračjaka, kjer je le mogel.

»Čik« pa se je razbohotil v vsej svoji prevzetnosti in svest si svoje velike veljave pri hiši.

Celo »Tedi«, zelo oblasten in predrzen pes, mu ni bil kos. Le od daleč je lajal nanj, »Čik« pa mu je vračal zmerjanje s togotnim krakanjem.

Kadar ni bilo niti »tigru« niti »Tedija« blizu in se tudi gospod naddavkar ni ukvarjal z njim, je bilo »Čiku« dolg čas. Premišljeval je, kako bi se zabaval in ponagajal drugim.

Zletel je skozi odprto okno hodnika in skozi drugo okno na verando, kjer je imela Nanika vse v najlepšem redu pospravljeno.

Takoj se je lotil vezelih prtičev na mizah in omari, jih zvlekel na tla, prevrnil pepelnik, oključval odejo, ki je ležala na divanu, in pulil vato iz nje. Ako pa je izsledil le košček papirja, pismo ali listek, ga je razcepil na drobne kosce in jih pometal po tleh naokrog. Preden je spet odfrčal na svoj stari prostor na hodniku, je zapustil na verandi seveda še svoje spomine, ki jih je morala ogorčena Nanika snažiti.

A tudi kadar je bil zaprt v kletki, ni miroval, če le vratca njegove ječe niso bila prislonjena k steni. Čim ni bilo nikogar v sobo, jih je s kljunom malo odprl in smuknil na prosto. Najprej se je spravil nad postelj svojega gospodarja, jo odgrnil, ključval po odeji in blazini in ju ponečedel. Potem šele je pričel razsajati med časopisjem, knjigami in cigarnimi ogorki na mizi, nekoč je pomočil svoj radovedni kljun tudi v črnilo, pa mu menda ni posebno prijalo. Pač pa je silno rad jedel milo, a ni ga le jedel, ampak se je z njim tudi pod perotmi napolnil, kadar mu je postavila Nanika umivalno skledo in sprva menda iz raztresenosti tudi milo na hodnik. Kopal se je »Čik« sila rad, najsi je

bila še tako trda zima. Ves moker in polizan je bil videti kakor pravo strašilo. Še grši pa je bil poleti, ko se je jel misiti in ko je domalega izgubil vse perje. A to ga menda ni prav nič motilo. Še predrzneje je stegoval svoj oskubljeni vrat in mahedral z repom, ki ga je bilo le dvoje, troje klavnih peres.

Pri jedi je bil zelo izbirčen, sicer pa je tudi le malo jedel. Nezabeljenih jedi sploh ni maral, kaj še le da bi goltal suha zrna. Najraje je prežal na ocvirke in ako sta jedla gospodarja zabeljene žgance ali krompir, je naglo prifrčal, pokradel nekaj ocvirkov in zginil z njimi. Tudi sirove skorje in razno pecivo mu je šlo v slast, kar pa ni mogel pojesti, je skrnil pod omaro, po kotih in še bogvekodí, da se je Nanika seveda jezila, ko je z metlo spravila marsikaj napol gnilega ali plesnivega na dan, kar si je bil »Čik« shranil tam za poznejše, slabše čase. Pil je mleko in vodo, če pa je zagledal v kozarcih kaj drugega, na primer vino, si ni mogel kaj, da ne bi poskusil in krakajoč izrazil svoje dopadajenje ali pa tudi svojo nevoljo. Nekoč je jedla Nanika piškote. Seveda je prišel tudi »Čik« takoj po svoj delež. Vsedel se je Naniki na ramo in terjajoč krakal ter stegoval svoj kljun po piškotih, ki so bili na krožniku, poleg katerega je imela Nanika tudi kozarček sladkega vina. Namočila mu je piškote v vino in »Čik« kar ni mogel dovolj naglo hlatasti in goltati, tako mu je teknilo in kar nehati ni mogel, dokler nista bila krožnik in kozarec prazna. Posledice niso izostale. Poskušal je letati, a ni se mu posrečilo. Hotel je skakati po sobi, a čim je skočil, je padel po tleh, ker je bil tako pijan, da ga je kar zanašalo. Menda se mu je tudi prav pošteno mešalo v glavi, ker je zgrešil skoro vsak korak in padel po tleh, kakor da bi se šele učil držati ravnotežje. Potem pa je na zaboju zaspal in ko se je prebudil, je bil že spet v svoji kletki.

Na veliki petek se je moral postiti tudi on. Nanika mu je dala le en fižol in sicer zato, ker je bila izvedela, da so takrat, ko je gospod Jezus na križu umrl, vse ptičke žalovale, le edina sraka se je razščeperjala in krakala, kakor da se ni nič zgodilo.

A »Čik« ni bil le za zgago pri hiši. Učil se je tudi marsičesa, kar je njegov gospodar od njega zahteval. Znal je dati »tačko«, priklanjati se in kašljati kakor gospod naddavkar.

Kadar pa je bil dobre volje, je tudi zapel. To petje sicer ni bilo niti najmanj podobno žvrgolenju drugih ptičev, nasprotno — slišati je bilo kakor da bi kdo pilil žago ali pa kakor da škriplje kolo, ki ga že najmanj pet let niso namazali — a ker je bilo njegovo prizadevanje za umetnost hvalevredno, ga je gospod naddavkar vsakokrat pohvalil: »Lepo poješ, Čikec, lep ptiček si ti! Prav zares!«

Le otrok ni maral. Zapodil se je za šolarji, ki so prišli mimo hiše, jih kljuval v pete in srdito krakal za njimi, da so bežali pred njim.

Ko se je navadil svoje bližje okolice, je pričel uhajati tudi drugam. Najbolj pri srcu mu je bil vaški farovž.

Nekoč, ko ga je vleklo ven, je prišel do župnišča in ker je videl odprto okno, je naglo smuknil v pisarno, kjer ni bilo nikogar. Gospod župnik je bil malo prej odšel in za seboj zaklenil pisarno. Zato se je deklam kaj čudno zdelo, ko zaslišijo iz pisarne ropot, šušljanje papirja in take zvoke, kakor da bi kdo zamolklo kašljal. Kuharica stopí bliže in pritisne na kljuko. Pisarna je zaprta in sama je videla poprej župnika odhajati. Kdo bi bil sedaj tu le notri? Morda tatovi, ki so se zaklenili, da bi laže kradli. Ali ne škrtá nekaj, kakor da bi nekdo poskušal odpirati omaro. Sedaj spet ropot in pridušeno kašljanje — moj Bog, kako čudno je to kašljanje! Tako ne kašlja zdrav človek. Kaj pa . . ., če — straši.

Ko je prišel župnik domov, je našel kuharico in dekle v kuhinji vse preplašene.

»Kaj se je zgodilo? Kaj ste tako blede in prestrašene?«

»Oh, gospod župnik, naj ne bodo hudi, naj se ne jezijo name, jaz prav nič ne verujem v vraže, a kar je res, je le res...«

»Kakšna bedarija je spet to! Kaj se je zgodilo?« je vprašal župnik jezno.

»Oh, gospod župnik, v njihovi pisarni straši!« je zajavkala stara dekla.

»Kaj še! Dosedaj še ni strašilo nikjer in sedaj bi na vsem lepem in ob belem dnevu strašilo v moji pisarni. Poglejmo!«

Župnik je odločno odklenil vrata v pisarno in korajžno vstopil. Plaho so mu sledile ženske.

»Davkarjeva sraka je bila vaš strah, saj nam je pustila svoje vizitke tu. Ti preklicana sraka. Vse je razmetala — no, sedaj pa le vse pospravite in očedite, strahovi menda nimajo navade, puščati take sledove za seboj!«

Osramočene so morale ženske na delo.

»Čik« pa je prišel sedaj večkrat na obisk k župniku. Navadil se ga je celo tako, da mu je v svoji nagajivosti in predrznosti skočil na konico čevljev in — kakor bi trenil — odvezal pentlje. Še celo cerkev ni bila varna pred njim. Letal je pod obokom naokrog in puščal na klopeh svoje nečedne sledove, priskakljal ob delavnikih, ko je bilo le malo ljudi v cerkvi pri maši, do oltarja in dražil mežnarja in župnika.

Ako pa je šel gospod župnik z gospodom naddavkarjem na izprehod, je šel tudi »Čik« z njima, ju modro gledal, čivkal in se zavedal svoje pomembnosti.

Nekoč pa sta gospod naddavkar in tudi Nanika odpotovala na počitnice k sorodnikom, »Čika« pa sta pustila za ta čas pri gospej upraviteljevi, ki je imela živali zelo rada.

A »Čik«, ki je bil sicer zelo dovteten za ljubezen drugih ljudi, se to pot ni zmenil za nikogar. Venomer je iskal svojega gospodarja in Naniko, žalostno čivkal, ju klical in gledal napeto na cesto in na dvorišče, kje bi ju mogoče le zagledal.

Za jed ni maral, najslastnejše priboljške je nevoljno odrival, peti se mu ni dalo in tudi v župnišče ga ni prav nič mikalo.

Čik je žaloval.

Nekega dne sta se gospod naddavkar in Nanika vrnila s potovanja.

»Kje je »Čik«?« je bilo Nanikino prvo vprašanje.

»Tako ga boš videla,« je odvrnila gospa upraviteljeva nekam čudno. »Sedaj se najprej malo oddahni in sedi k mizi, da bomo kosili. Danes sta z očetom naša gosta.«

Pozneje sta se gospod naddavkar in gospa upraviteljeva v kuhinji nekaj menila, kar pa Nanika ni mogla slišati, ker je morala odgovarjati upraviteljevemu otrokom, ki so z raznimi vprašanji rinili vanjo.

Med jedjo je vprašala drugič: »Pa kje je »Čik«?«

»Saj ga boš videla. Le jej sedaj!« ji je spet odvrnila gospa upraviteljeva. »Koj, ko prideš domov, ga boš videla.«

Ko sta šla z očetom proti svoji hišici, je Nanika opazila, da nosi oče zavitek, ki ga poprej ni imel.

»Ali je tu kaj dobrega notri?« je vprašala očeta, meneč da jima je upraviteljeva dala še kaj dobrega za južino.

»Ne, Nanika, tu je nekaj slabega notri!« je odvrnil gospod naddavkar potrto.

»Čik!« je zaklicala in oči so se ji zasolzile.

Gospod naddavkar je pokimal. Potem pa ji je povedal, kar je bil izvedel od gospe upraviteljeve. Čik je bil baš prejšnji dan poginil od žalosti, ker je mislil, da ju najbrže nikoli več ne bo domov. Ako bi se bila

vrnila le nekaj dni popreje, bi ju morda sedajle zabaval s svojim predrznim, a tako veselim krakanjem in pel, kakor je znal peti le on.

Nanika ni hotela odgrniti zavitka in pogledati svojega mrtvega prijatelja. Gospod naddavkar sam ga je zagrebel na vrto.

Nanika pa je zvečer gledala skozi okno. Tako prazno je bilo v njenem prijaznem domu. Nič več se ji ni bilo treba hudovati nad nagaživim »Čikom«, a tudi nič več smejati njegovim malim prijaznostim.

Samega sta ga pustila in prav nič pomislila na to, da utegne njegovo zvesto sračje srce zamreti od žalosti in zapuščenosti.

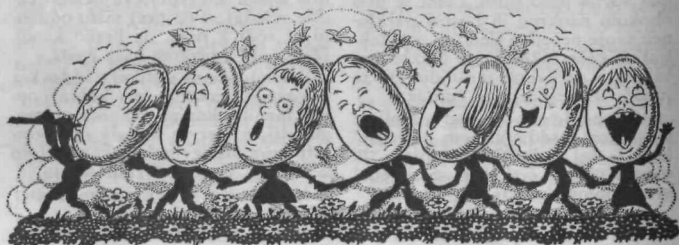
Lukec Klukec ...

*Lukec Klukec, slaven mož,
brat mu je mogočni mrož,
stric je ščuk, bodečif rož
in trgovec je lisičif kož.*

*Kamor stopi, laže, laže,
coprnije rad pokaže,
izdeluje čudne maže,
širi le neumne vraže.*

*Lukec Klukec, vse se zbira
in od smeja kar umira,
on se z vetrom tepe
in z denarci polni žepe ...*

Marijana Željeznova - Kokalj

Velikonočni ringaraja